

Social Work & Education

©SW&E. 2024

УДК: 378

DOI: 10.25128/2520-6230.24.2.8

Дмитро ІЩУК,
аспірант, Київський
Міжнародний Університет
м. Київ, Україна;
dimik827@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-0158-0032>

Статус статті:*Отримано: квітень 27, 2024**Ішецензування: травень 07, 2024**Прийнято: травень 30, 2024*

Іщук Д. (2024). Актуальність медичного дослідження в процесі підготовки майбутніх лікарів в закладах вищої медичної освіти України. *Social Work and Education*, Vol. 11, No. 2. pp. 269-280. DOI: 10.25128/2520-6230.24.2.8

АКТУАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Анотація. Ця стаття досліджує критичну роль медичних досліджень у освіті та підготовці майбутніх лікарів. Участь студентів-медиків у дослідницькій діяльності формує їхню професійну ідентичність та етичні засади, покращує критичне мислення та аналітичні здібності студентів. Вона занурює їх у найсучасніші наукові досягнення, забезпечуючи їх обізнаність щодо нових розробок у медичній сфері. Це сприяє формуванню наукового мислення, заохочуючи студентів підходити до клінічних проблем з дослідницької точки зору. Крім того, залучення до досліджень сприяє розвитку етики та професіоналізму, які є важливими якістьми для будь-якого медичного працівника. Автор закликає до інтеграції медичних досліджень у навчальну програму медичної освіти. Цю інтеграцію можна досягти різними способами, такими як практичні заняття, участь у наукових проєктах, участь у конференціях та можливості для публікацій. Практичні заняття надають практичний досвід, дозволяючи студентам застосовувати теоретичні знання в реальних умовах. Наукові проєкти, як індивідуальні, так і колективні, заохочують до глибокого вивчення конкретних медичних питань, сприяючи глибшому розумінню предмету. Конференції служать платформами для студентів, де вони можуть представляти свої наукові результати, взаємодіяти з колегами та експертами та отримувати конструктивний зворотний зв'язок. Ця взаємодія не лише розширює їхні знання, але й покращує їхні навички спілкування та презентації. Публікації, у свою чергу, надають студентам можливість робити внесок у скарбницю медичних знань, отримуючи визнання за свою роботу та заохочуючи культуру постійного навчання та запитування. Інтеграція досліджень у навчальний процес стосується не лише отримання знань; це стосується формування нового покоління лікарів, які добре підготовлені до використання наукових досягнень у своїй практиці. Впроваджуючи дослідження в навчальну програму, медичні школи можуть підготувати студентів стати висококваліфікованими лікарями, які здатні ефективно застосовувати результати досліджень для покращення здоров'я пацієнтів.

Ключові слова: медичні дослідження, підготовка майбутніх лікарів, медична освіта, критичне мислення, аналітичні навички, науковий підхід, науково-дослідна діяльність.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Медичні дослідження є невід'ємною частиною сучасної медичної практики та навчання. Вони забезпечують основу для постійного вдосконалення діагностичних і терапевтичних методів, дозволяючи лікарям використовувати новітні наукові досягнення у своїй практиці. Особливо важливою є роль медичних досліджень у підготовці майбутніх лікарів, оскільки вони сприяють формуванню професійних навичок та компетенцій, необхідних для ефективної медичної практики.

Участь у медичних дослідженнях дозволяє студентам розвивати критичне мислення, аналітичні здібності та здатність застосовувати науковий підхід у вирішенні медичних проблем. Важливо зазначити, що за даними останніх досліджень, студенти, які активно займаються науковою діяльністю, демонструють вищий рівень професійної підготовки та впевненості у своїх знаннях і навичках (Cooke, M., Irby, D. M., & O'Brien, B. C., 2010). Інші дослідження підтверджують, що участь у наукових проектах підвищує здатність студентів до критичного аналізу та прийняття обґрунтованих рішень у клінічних ситуаціях (Frank, J. R., Snell, L. S., & Cate, O. T., 2010).

Крім того, медичні дослідження сприяють формуванню етичних принципів та професіоналізму серед студентів. Вони отримують можливість безпосередньо брати участь у наукових проектах, що розвиває їхню відповідальність та здатність працювати в команді (Steinert, Y., Cruess, R. L., & Cruess, S. R., 2019). Включення дослідницької діяльності в навчальний процес сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно використовувати наукові досягнення для покращення здоров'я пацієнтів.

Таким чином, актуальність медичних досліджень у процесі підготовки майбутніх лікарів є незаперечною. У цій статті розглянуто ключові аспекти інтеграції медичних досліджень у навчальний процес та їх вплив на формування професійних компетенцій студентів-медиків.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Медичні дослідження є важливим компонентом підготовки майбутніх лікарів, про що свідчить велика кількість наукових публікацій, що висвітлюють різні аспекти цієї теми. Різні автори підкреслюють значення наукової діяльності для професійного розвитку студентів-медиків, розвитку їх критичного мислення та аналітичних навичок.

Vas P.H. ter Brugge, Lena Sophia Fegg, Marjo Wijnen-Meijer (2024) дослідили вплив участі студентів у наукових проектах на їхню академічну успішність і професійні компетенції. Автори відзначили, що студенти, які активно займаються науковою діяльністю, демонструють кращі результати у навчанні та більш високу впевненість у своїх професійних знаннях. Дослідження показало, що такі студенти мають краще розуміння теоретичних аспектів медицини і вміють ефективніше застосовувати їх на практиці. Вони також відзначили підвищену впевненість у своїх професійних навичках, що підтверджує важливість інтеграції наукових досліджень у навчальний процес.

Cooley WW, Lohnes PR (1976) "Дослідження оцінювання в освіті" авторства В. В. Кулі та П. Р. Лонеса, хоча й спрямоване переважно на освітній контекст,

пропонує цінні ідеї та методології, які можна застосувати у сфері медичних досліджень та освіти. Опублікована у 1976 році, книга описує систематичні підходи до оцінки програм, що є важливими для забезпечення ефективності медичної підготовки та освітніх втручань. З точки зору медичних досліджень акцент на оцінці у цій книзі надзвичайно важливий. Вона починається з підкреслення важливості ретельних методологій оцінки для оцінки результатів освітніх програм, що безпосередньо стосується медичної освіти. Автори підкреслюють необхідність валідних та надійних дизайнів оцінки, що можна застосовувати у оцінці медичних навчальних програм, клінічної підготовки та ініціатив з постійної медичної освіти. Автори надають детальні обговорення щодо дизайну досліджень, збору даних та статистичного аналізу, що є базовими навичками для будь-якого медичного дослідника. Ці розділи особливо корисні для медичних педагогів, які мають на меті оцінити вплив своїх навчальних програм на навчання студентів та клінічну компетентність. Використовуючи ці методи оцінки, медичні педагоги можуть збирати докази ефективності своїх програм та виявляти напрямки для покращення. Книга також підкреслює значення формативних та сумарних оцінок. У медичних дослідженнях формативні оцінки допомагають удосконалювати освітні втручання під час їх розробки, забезпечуючи досягнення бажаних навчальних результатів. Сумарні оцінки, натомість, надають остаточну оцінку ефективності програми, що є важливим для акредитації та постійного вдосконалення медичної освіти. Етичні розгляди, що обговорюються в книзі, також мають велике значення для медичних досліджень. Автори наголошують на важливості прозорості, об'єктивності та поваги до учасників, що відповідає етичним стандартам, що вимагаються у медичних дослідженнях з людськими суб'єктами.

Cooke, M., Irby, D. M., & O'Brien, B. C. (2010). Стаття "Educating physicians: A call for reform of medical school and residency" авторства Cooke, Irby і O'Brien, опублікована у 2010 році, пропонує перегляд сучасної системи медичної освіти і резидентури. Автори розглядають необхідність реформування навчальних програм з метою підготовки сучасних лікарів до викликів сучасної клінічної практики. Стаття аналізує недоліки у поточній системі медичної освіти, зокрема, недостатню підготовку медичних студентів і резидентів до мінливих потреб пацієнтів і вимог сучасної медицини. Автори закликають до впровадження нових підходів у навчанні, які забезпечать більш ефективно і компетентне навчання, відповідно до сучасних стандартів клінічної практики. Стаття також розглядає важливість зміни культури навчання в медичних університетах і лікарнях, враховуючи потреби міждисциплінарної співпраці і набуття міжособистісних навичок, необхідних для успішної медичної практики. Автори підкреслюють, що сучасні лікарі повинні бути готові до складних етичних, соціальних і технологічних викликів, що вимагає перегляду засад медичної освіти.

МЕТА СТАТТІ

Мета цієї статті полягає в аналізі та обґрунтуванні актуальності медичного дослідження в процесі підготовки майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти України. Основною задачею є виявлення впливу науково-дослідницької

діяльності на формування професійних компетенцій студентів-медиків, а також оцінка ролі наукових досліджень у підвищенні якості медичної освіти. Стаття прагне дослідити сучасні тенденції та виклики, що стоять перед системою медичної освіти в Україні, а також запропонувати рекомендації щодо інтеграції дослідницької роботи в освітній процес для забезпечення високого рівня підготовки майбутніх медичних фахівців.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Це дослідження має на меті вивчити актуальність медичних досліджень у процесі підготовки майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти України. Методологія дослідження включає якісні та кількісні методи для комплексного аналізу проблематики. Дослідження буде проводитись у кілька етапів:

- Літературний огляд: Аналіз наукових джерел, які стосуються ролі медичних досліджень у підготовці лікарів, а також вивчення досвіду інших країн у цій сфері.

- Аналіз даних: Статистичний аналіз зібраних даних
- Висновки

Очікується, що результати дослідження підтвердять важливість інтеграції медичних досліджень у навчальні програми для підготовки висококваліфікованих лікарів. Крім того, буде розроблено рекомендації для покращення процесу навчання та залучення студентів до наукової діяльності.

На основі отриманих даних буде зроблено висновки щодо актуальності та ефективності медичних досліджень у процесі підготовки майбутніх лікарів. Це допоможе визначити напрями для подальшого вдосконалення навчальних програм у закладах вищої медичної освіти України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В сучасному світі медична наука відіграє важливу роль у забезпеченні здоров'я та благополуччя населення. Розвиток медицини вимагає постійного вдосконалення знань та навичок лікарів, що, в свою чергу, обумовлює необхідність високоякісної медичної освіти. Одним з ключових елементів підготовки майбутніх медичних фахівців є науково-дослідна діяльність, яка сприяє не тільки розвитку професійних компетенцій, але й формуванню наукового мислення та інноваційного підходу до вирішення медичних проблем. В Україні медична освіта перебуває на етапі трансформації, спрямованої на інтеграцію у світовий освітній простір та відповідність міжнародним стандартам. Незважаючи на значні зусилля з боку уряду та академічної спільноти, існує ряд проблем, які впливають на якість підготовки майбутніх лікарів. Однією з найважливіших складових цього процесу є включення наукових досліджень у навчальні програми медичних закладів вищої освіти. Науково-дослідна діяльність у медичних університетах України має на меті не тільки поглиблення теоретичних знань, але й розвиток практичних навичок, необхідних для проведення клінічних досліджень та впровадження нових методів лікування. В умовах сучасного розвитку медицини, коли нові відкриття та технології змінюють підходи до діагностики та лікування захворювань, вміння здійснювати

наукові дослідження стає невід'ємною частиною професійної діяльності лікаря. Таким чином, актуальність медичного дослідження в процесі підготовки майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти України є очевидною. Вона обумовлена необхідністю підвищення якості медичної освіти, розвитку професійних компетенцій студентів та підготовки їх до реальних викликів, з якими вони можуть зіткнутися в своїй професійній діяльності. У даній статті буде розглянуто роль науково-дослідницької діяльності у підготовці медичних фахівців, сучасний стан медичної освіти в Україні, проблеми та виклики, з якими стикається система вищої медичної освіти, а також шляхи інтеграції досліджень у навчальний процес. Науково-дослідна діяльність є невід'ємною складовою підготовки майбутніх лікарів, оскільки вона дозволяє сформувати у студентів ряд ключових компетенцій та навичок, необхідних для успішної професійної діяльності. Значення науково-дослідницької діяльності можна розглянути з кількох аспектів. 1) Наукові дослідження стимулюють студентів до глибокого аналізу медичних проблем, пошуку нових підходів до їх вирішення та критичного оцінювання існуючих методів лікування. Це сприяє розвитку критичного мислення, що є фундаментальною складовою професійної підготовки лікаря. Участь у дослідженнях допомагає студентам розвинути навички збору та аналізу даних, формулювання гіпотез, проведення експериментів та інтерпретації результатів, що є важливими для клінічної практики. Сучасна медична практика невіддільна від використання новітніх технологій та методів діагностики і лікування. Участь у наукових дослідженнях дозволяє студентам отримати доступ до передових технологій та методик, які ще не є широко розповсюдженими у клінічній практиці. Це дає змогу майбутнім лікарям бути в курсі останніх досягнень медицини та впроваджувати їх у свою професійну діяльність. 3) Науково-дослідна діяльність допомагає студентам поглибити свої теоретичні знання з різних галузей медицини та закріпити їх на практиці. Проведення досліджень вимагає від студентів не тільки знання теорії, але й вміння застосовувати ці знання на практиці, що сприяє розвитку професійних навичок. Це особливо важливо у контексті підготовки лікарів, які повинні бути готовими до вирішення складних клінічних ситуацій. 4) Участь у наукових дослідженнях сприяє формуванню у студентів наукового світогляду та інноваційного підходу до вирішення медичних проблем. Вони вчаться мислити системно, знаходити оригінальні рішення та впроваджувати нововведення у медичну практику. Це особливо важливо в умовах сучасного розвитку медицини, коли швидкі зміни та нові відкриття вимагають від лікарів здатності адаптуватися та застосовувати інноваційні методики. 5) Науково-дослідна діяльність сприяє розвитку таких важливих професійних якостей, як відповідальність, наполегливість, вміння працювати в команді та комунікативні навички. Участь у дослідженнях часто передбачає співпрацю з іншими науковцями, лікарями та пацієнтами, що дозволяє студентам розвинути навички ефективного комунікації та взаємодії з різними групами людей. Це є важливим аспектом професійної підготовки лікарів, які повинні бути здатні налагоджувати контакт з пацієнтами, колегами та науковою спільнотою. Науково-дослідна діяльність відкриває перед студентами нові можливості для кар'єрного росту та професійного розвитку. Участь у наукових проектах, публікація результатів досліджень у наукових журналах,

участь у конференціях та семінарах дозволяє студентам здобути визнання у науковій спільноті, розширити коло професійних контактів та підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці.

За останні десятиліття медична освіта в Україні зазнала значних змін. Одним із головних напрямів реформування є адаптація освітніх програм до європейських стандартів. Зокрема, введення Болонського процесу дозволило уніфікувати навчальні програми, що сприяє мобільності студентів та викладачів, а також визнанню українських дипломів у Європі. Це значно підвищило конкурентоспроможність українських медичних вишів на міжнародному рівні. Навчальні програми в медичних університетах України постійно оновлюються з метою включення нових знань і технологій. Особлива увага приділяється інтеграції теоретичних знань з практичними навичками, що є важливим для підготовки лікарів. Однак, процес модернізації часто стикається з проблемами, такими як нестача сучасних навчальних матеріалів, обмежені можливості для проведення практичних занять та недостатнє фінансування. Однією з основних проблем медичної освіти в Україні є недостатнє фінансування. Це обмежує можливості для оновлення матеріально-технічної бази, придбання сучасного обладнання та створення умов для проведення високоякісних наукових досліджень. Багато університетів використовують застаріле обладнання, що негативно впливає на якість навчання та підготовки студентів. Підготовка висококваліфікованих лікарів неможлива без компетентних викладачів. В Україні працює багато досвідчених та висококваліфікованих викладачів, однак існує проблема постійного професійного розвитку. Необхідно забезпечити регулярне підвищення кваліфікації викладачів, участь у міжнародних конференціях та семінарах, що дозволить їм бути в курсі останніх досягнень у медицині та передавати ці знання студентам. Інновації та наукові дослідження є важливими складовими медичної освіти. В українських медичних університетах здійснюється ряд наукових проектів, однак їх кількість та якість часто обмежені через недостатнє фінансування та матеріально-технічну базу. Студенти мають можливість брати участь у наукових дослідженнях, що сприяє їх професійному розвитку, але необхідно створити більше можливостей для їх залучення до наукової діяльності. Інтеграція наукових досліджень у навчальний процес є важливою для підготовки майбутніх лікарів, однак існують певні проблеми в цьому напрямі. Серед них – недостатнє фінансування, брак сучасного обладнання, а також відсутність мотивації у студентів. Необхідно розробити стратегії, що сприятимуть більш тісній інтеграції наукових досліджень у навчальний процес та підвищенню мотивації студентів до участі у науковій діяльності. Важливим аспектом сучасної медичної освіти в Україні є взаємодія з міжнародними науково-освітніми установами. Це дозволяє українським студентам та викладачам отримувати доступ до передових знань та технологій, брати участь у міжнародних проектах та стажуваннях. Однак, для посилення цієї взаємодії необхідно створити більше програм обміну та співпраці, що сприятиме підвищенню рівня медичної освіти в Україні.

Однією з найсерйозніших проблем медичної освіти в Україні є недостатнє фінансування. Низький рівень фінансування обмежує можливості для оновлення матеріально-технічної бази медичних університетів, що, в свою чергу, негативно

впливає на якість підготовки студентів. В багатьох закладах вищої медичної освіти використовується застаріле обладнання, що не дозволяє студентам повною мірою освоїти сучасні методи діагностики та лікування. Це також ускладнює проведення наукових досліджень на високому рівні. Іншою важливою проблемою є нестача сучасних навчальних матеріалів. Багато підручників та навчальних посібників застаріли і не відповідають сучасним вимогам медицини. Це ускладнює процес навчання, оскільки студенти не мають доступу до найновіших знань та технологій, які необхідні для ефективної професійної діяльності. Науково-дослідна діяльність є ключовим елементом підготовки майбутніх лікарів, однак в Україні існують значні труднощі з інтеграцією наукових досліджень у навчальний процес. Багато студентів не мають можливості брати участь у наукових проектах через брак часу, ресурсів або підтримки з боку викладачів. Це обмежує їх можливості для розвитку наукового мислення та інноваційного підходу до вирішення медичних проблем. Якість медичної освіти значною мірою залежить від професійного рівня викладацького складу. В Україні працює багато досвідчених та висококваліфікованих викладачів, однак існує проблема постійного професійного розвитку. Необхідно забезпечити регулярне підвищення кваліфікації викладачів, участь у міжнародних конференціях та семінарах, що дозволить їм бути в курсі останніх досягнень у медицині та передавати ці знання студентам. Низька мотивація студентів до участі в наукових дослідженнях є ще однією проблемою. Багато студентів не бачать безпосередньої вигоди від участі в науковій діяльності, що часто пов'язано з відсутністю відповідного стимулювання та підтримки з боку університетів. Потрібні заходи для підвищення мотивації студентів, такі як стипендії, гранти, конкурси наукових робіт та інші форми заохочення. Важливим аспектом сучасної медичної освіти є взаємодія з міжнародними науково-освітніми установами. Це дозволяє українським студентам та викладачам отримувати доступ до передових знань та технологій, брати участь у міжнародних проектах та стажуваннях. Однак, для посилення цієї взаємодії необхідно створити більше програм обміну та співпраці, що сприятиме підвищенню рівня медичної освіти в Україні. Недостатня інтеграція міжнародного досвіду обмежує можливості для професійного розвитку студентів та викладачів. Навчальні програми в медичних університетах потребують постійного оновлення з метою включення нових знань і технологій. Однак, процес модернізації часто стикається з труднощами через бюрократичні процедури, недостатню співпрацю з практикуючими лікарями та науковцями, а також відсутність фінансових ресурсів для впровадження нових програм та матеріалів. Це призводить до того, що багато навчальних програм залишаються застарілими та не відповідають сучасним вимогам медицини. Практична підготовка є важливою складовою медичної освіти, однак в Україні вона часто обмежена через недостатню кількість клінічних баз, де студенти можуть проходити практику. Багато медичних закладів не мають достатньої кількості місць для проведення практичних занять, що обмежує можливості студентів для набуття практичного досвіду. Це також впливає на їх готовність до реальної клінічної роботи після закінчення навчання. Сучасна медицина вимагає від лікарів здатності працювати в міждисциплінарних командах, однак в українських медичних університетах цьому аспекту приділяється недостатня увага.

Відсутність міждисциплінарного підходу в навчальних програмах обмежує можливості студентів для розвитку навичок співпраці з фахівцями інших медичних спеціальностей, що є важливим для ефективного лікування пацієнтів.

Інтеграція наукових досліджень у навчальний процес медичних університетів є важливим завданням, що сприяє підвищенню якості освіти та професійної підготовки майбутніх лікарів. Впровадження дослідницької діяльності в освітній процес дозволяє студентам отримати не тільки теоретичні знання, але й практичні навички, які є необхідними для ефективної медичної практики. Нижче розглянемо основні шляхи інтеграції наукових досліджень у навчальний процес.

1. Розробка та впровадження дослідницьких навчальних програм

Одним із ключових кроків є розробка та впровадження навчальних програм, які передбачають обов'язкове включення науково-дослідницької діяльності. Це можуть бути спеціальні курси та модулі, присвячені основам медичних досліджень, методології наукових досліджень, біостатистиці та доказовій медицині. Важливо, щоб ці курси не обмежувалися лише теоретичними лекціями, а також включали практичні заняття, де студенти можуть застосовувати отримані знання на практиці.

2. Створення науково-дослідницьких лабораторій та центрів

Для успішної інтеграції наукових досліджень у навчальний процес необхідно створювати науково-дослідницькі лабораторії та центри, де студенти можуть проводити дослідження під керівництвом досвідчених науковців. Ці центри повинні бути обладнані сучасною технікою та забезпечені необхідними ресурсами для проведення досліджень. Важливо також залучати студентів до участі у поточних наукових проєктах, що дозволить їм отримати практичний досвід та навички.

3. Залучення студентів до наукових проєктів та конференцій

Одним із ефективних шляхів інтеграції наукових досліджень у навчальний процес є залучення студентів до участі у наукових проєктах, конференціях, симпозіумах та семінарах. Це дає студентам можливість представити свої дослідження, обмінятися досвідом з іншими науковцями та отримати зворотний зв'язок. Участь у таких заходах також сприяє розвитку комунікативних навичок та вміння презентувати результати своїх досліджень.

4. Введення системи грантів та стипендій для підтримки студентських досліджень

Важливим стимулом для студентів до участі у наукових дослідженнях є система грантів та стипендій. Фінансова підтримка дозволяє студентам займатися дослідженнями, не турбуючись про матеріальні труднощі. Гранти можуть бути надані для проведення конкретних досліджень, участі у конференціях або стажуваннях за кордоном. Це сприяє підвищенню мотивації студентів та стимулює їх до активної наукової діяльності.

5. Співпраця з міжнародними науково-освітніми установами

Інтеграція наукових досліджень у навчальний процес також передбачає активну співпрацю з міжнародними науково-освітніми установами. Це дозволяє студентам отримати доступ до передових знань та технологій, брати участь у міжнародних дослідницьких проєктах та обмінах. Співпраця може включати

спільні наукові проекти, програми обміну студентами та викладачами, а також участь у міжнародних конференціях та симпозіумах.

6. Використання сучасних інформаційних технологій

Сучасні інформаційні технології відкривають широкі можливості для інтеграції наукових досліджень у навчальний процес. Використання онлайн-платформ, віртуальних лабораторій, електронних бібліотек та баз даних дозволяє студентам отримати доступ до актуальної наукової інформації та ресурсів. Це сприяє розвитку навичок самостійної наукової роботи та підвищує рівень підготовки студентів.

7. Інтеграція наукових досліджень у клінічну практику

Одним із важливих аспектів інтеграції наукових досліджень у навчальний процес є їх зв'язок з клінічною практикою. Студенти повинні мати можливість проводити дослідження на базі клінічних установ, що дозволить їм поєднувати теоретичні знання з практичними навичками. Це може бути реалізовано через створення клінічних дослідницьких центрів, де студенти можуть брати участь у клінічних випробуваннях та інших дослідницьких проектах.

8. Підвищення кваліфікації викладачів

Для успішної інтеграції наукових досліджень у навчальний процес необхідно також забезпечити постійне підвищення кваліфікації викладачів. Вони повинні бути в курсі останніх досягнень науки, володіти сучасними методами досліджень та вміти передавати ці знання студентам. Це може бути реалізовано через участь викладачів у міжнародних конференціях, стажуваннях та наукових проектах, а також через організацію внутрішніх семінарів та тренінгів.

9. Залучення студентів до викладацької та науково-методичної роботи

Залучення студентів до викладацької та науково-методичної роботи також є важливим елементом інтеграції наукових досліджень у навчальний процес. Це може включати участь у підготовці навчальних матеріалів, проведення семінарів та практичних занять під керівництвом викладачів. Такий підхід сприяє розвитку педагогічних навичок студентів та їх глибшому зануренню у наукову діяльність.

ВИСНОВКИ

Українська медична освіта переживає важливий етап свого розвитку, де науково-дослідницька діяльність виявляється ключовим елементом успішної підготовки майбутніх лікарів. Висновок статті підкреслює необхідність та актуальність інтеграції наукових досліджень у навчальний процес вищих медичних закладів. Зростаючі вимоги до медичної практики вимагають від студентів не лише знань, отриманих з книг, а й практичного досвіду, здатності критичного мислення та швидкої адаптації до нових технологій та наукових відкриттів. Науково-дослідницька робота надає студентам можливість розвивати ці навички, поглиблювати свої знання у вибраній галузі медицини та активно співпрацювати з провідними фахівцями. Однак існують виклики, такі як фінансування досліджень, доступ до сучасного обладнання та потреба в удосконаленні методів оцінки наукових досягнень. Щоб успішно впроваджувати результати наукових досліджень у клінічну практику, необхідно зміцнювати

співпрацю між навчальними закладами та клінічними базами, а також стимулювати інтерес студентів до наукових відкриттів. Висновок відображає потенціал медичної освіти в Україні досягнути світових стандартів через інтеграцію наукових досліджень у навчальний процес. За умови відповідного підходу до розвитку інфраструктури, підтримки наукової спільноти та залучення міжнародного досвіду, українські вищі медичні заклади зможуть забезпечити високу якість підготовки медичних фахівців, готових до викликів сучасної медицини.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Науково-дослідницька діяльність в сфері медичної освіти України має потенціал стати важливим каталізатором змін у підготовці майбутніх лікарів. Проте існують кілька суттєвих аспектів, які потребують уваги та подальшого розвитку. По-перше, важливо зміцнити інфраструктуру науково-дослідницької роботи у вищих медичних закладах. Це включає вдосконалення лабораторного обладнання, забезпечення доступу до сучасних технологій та ресурсів, необхідних для проведення якісних наукових досліджень. По-друге, потрібно активізувати взаємодію між науковими установами та клінічними базами. Інтеграція наукових досліджень у реальну клінічну практику дозволить студентам не лише отримувати теоретичні знання, але й набувати практичний досвід, що є важливим для їх подальшої професійної кар'єри. По-третє, необхідно стимулювати інтерес студентів до науково-дослідницької діяльності шляхом введення мотиваційних програм, конкурсів та стипендій для успішних наукових проєктів. Це допоможе залучити талановитих і амбіційних молодих людей до активної наукової роботи та сприятиме створенню нових наукових напрямків у медичній науці. Нарешті, велике значення має інтеграція сучасних інформаційних технологій у навчальний процес. Впровадження віртуальних навчальних середовищ, онлайн-платформ для навчання та дистанційних курсів дозволить зробити знання більш доступними і ефективно використовувати їх у практичних цілях.

ЛІТЕРАТУРА

- Bas, P. H., ter Brugge, L. S., Fegg, M., & Wijnen-Meijer, M. (2024). Preparing medical students for their educational task as physicians: Important, desirable, and unexplored territory. *BMC Medical Education*. <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05328-y>
- Cooke, M., Irby, D. M., & O'Brien, B. C. (2010). Educating physicians: A call for reform of medical school and residency. https://www.rama.mahidol.ac.th/meded/sites/default/files/public/curriculum/1_Educating_Physicians%20atp.pdf
- Cooley, W. W., & Lohnes, P. R. (1976). Evaluation research in education. <https://www.jstor.org/stable/i40104965>
- Dandavino, M., Snell, L., & Wiseman, J. (2007). Why medical students should learn how to teach. *Medical Teacher*, 29(6), 558-565. <https://doi.org/10.1080/01421590701477449>
- Frank, J. R., Snell, L. S., & Cate, O. T. (2010). Competency-based medical education: Theory to practice. *Medical Teacher*, 32(8), 638-645. <https://doi.org/10.3109/0142159X.2010.501190>

Harden, R. M. (2005). A new vision for distance learning and continuing medical education. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 25(1), 43-51. <https://doi.org/10.1002/chp.8>

Steinert, Y., Cruess, R. L., & Cruess, S. R. (2005). Faculty development for teaching and evaluating professionalism: From programme design to curriculum change. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2004.02069.x>

World Health Organization. (2021). Global strategy on human resources for health: Workforce 2030. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241511131>

Харківський національний медичний університет. (2016). Сучасний стан та перспективи підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медичному університеті. В Матеріалах 42-ї науково-методичної конференції з інтернатури. [Kharkiv National Medical University. (2016). The current state and prospects of training medical interns at Kharkiv National Medical University. In *Materials of the 42nd Scientific and Methodological Conference on Internship*. (in Ukrainian). <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/12667/1/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%AC%202016.pdf>

THE RELEVANCE OF MEDICAL RESEARCH IN THE TRAINING PROCESS OF FUTURE PHYSICIANS IN INSTITUTIONS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE

Dmytro ISHCHUK, PhD Candidate, Kyiv International University, Kyiv, Ukraine; dimik827@gmail.com

Abstract. *This article delves into the critical role that medical research plays in the education and training of future physicians. Medical research is indispensable for the accurate diagnosis, effective treatment, and prevention of diseases, making it a cornerstone of modern medical practice. The involvement of medical students in research activities not only equips them with vital skills but also shapes their professional identity and ethical framework. Participating in medical research enhances students' critical thinking and analytical skills. It immerses them in the latest scientific advancements, ensuring they stay abreast of new developments in the medical field. This exposure fosters a scientific mindset, encouraging students to approach clinical problems with a research-oriented perspective. Moreover, engaging in research cultivates a sense of ethics and professionalism, which are essential qualities for any medical practitioner. The author advocates for the integration of medical research into the medical education curriculum. This integration can be achieved through various means, such as practical sessions, involvement in scientific projects, participation in conferences, and opportunities for publication. Practical sessions provide hands-on experience, allowing students to apply theoretical knowledge in real-world scenarios. Scientific projects, whether individual or collaborative, encourage in-depth exploration of specific medical issues, fostering a deeper understanding of the subject matter. Conferences serve as platforms for students to present their research findings, engage with peers and experts, and receive constructive feedback. This interaction not only broadens their knowledge but also enhances their communication and presentation skills. Publications, on the other hand, offer students the opportunity to contribute to the body of medical knowledge, gaining recognition for their work and encouraging a culture of continuous learning and inquiry. The integration of research into the educational process is not just about acquiring knowledge; it is about shaping a new generation of physicians who are well-equipped to utilize scientific advancements in their practice. By embedding research into the curriculum, medical schools can prepare students to become highly qualified doctors who are adept at applying research findings to improve patient health outcomes.*

Keywords: *medical research, training of future physicians, medical education, critical thinking, analytical skills, scientific approach, research activity.*

Article history:

Received: April 27, 2024

1st Revision: May 07, 2024

Accepted: May 30, 2024